

Architect Van Stigt vertelt over Sweelinck

Scholen hebben meestal een negatief krediet binnen de buurt waarin ze staan. Scholen veroorzaken bij veel mensen overlast. Velen zien een school daarom liever gaan dan komen. Dat heeft gevolgen als scholen verbouwingsplannen hebben, zoals het Sweelinck College. Architect André van Stigt wist een oplossing te ontwerpen die een win-win voor alle betrokkenen opleverde. Daardoor kon het Sweelinck dit voorjaar in het volledig gerenoveerde en aangepaste gebouw trekken.

Enkele jaren geleden werd besloten dat het Sweelinck College gerenoveerd moest worden. De buurt heeft in het verleden overlast van leerlingen ervaren. Uiteindelijk is dankzij een doordacht ontwerp en goede voorlichting het besef doorgedrongen dat de verbouwing zou kunnen leiden tot een grote vermindering van de overlast. Dit voorjaar was het eerste deel van de verbouwing gereed en kon het Sweelinck College het gebouw aan de Moreelsestraat betrekken.

Architect André van Stigt legt uit dat er verschillende oorzaken waren voor de overlast. Allereerst waren er verschillende gebouwen waar lesgegeven werd. Daardoor moesten leerlingen vaak naar buiten bij het wisselen van lokalen. Ten tweede was het gymlokaal een vrijstaand gebouw, dat alleen van buitenaf bereikt kon worden. En ten derde kon de aula slechts de helft van alle leerlingen herbergen. Met als gevolg dat de andere helft op straat stond tijdens de pauzes.

De architect leek voor een ogenschijnlijk onmogelijke uitdaging te staan. "Wil je het voor de buurt acceptabel maken, dan moet je de mensen iets te bieden hebben. In mijn visie moet je dan zorgen dat de overlast niet groter wordt en tegelijkertijd publieke ruimte teruggeven. Ik heb daarom een oplossing gezocht waarbij we een deel van de benodigde ruimtes hebben laten verzinken tussen de twee bestaande gebouwen in. Hiermee houden we de leerlingen van de straat en ontstaat de gewenste ruimte voor leslokalen in de bestaande gebouwen. Uiteindelijk is hierdoor bij de bewoners het besef ontstaan dat de verbouwing zou leiden tot een vermindering van de overlast."

Ondergrondse oplossing vermindert overlast

Van Stigt nam bij de verbouwing als uitgangspunten: Hoe kan het gebouw optimaal functioneren? Wat mis je en wat kun je niet doen in de huidige situatie? Hoe kun je door zaken anders te organiseren iets wel realiseren? Om zoveel mogelijk ruimte te winnen, heeft de architect bedacht het hele centrale deel tot twee meter

onder de grond te laten zakken. André van Stigt: "Onder het middenterrein ligt de belangrijkste centrale functie de aula. Een functie die relatief weinig buitenlicht nodig heeft.

Om te zorgen voor voldoende lichtinval in de ruimtes beneden, zijn lichtkoepels gebruikt. Deze laten het licht door en houden het geluid tegen. Maar het verzonken middenterrein dient ook om het ene pand met de gymzalen te verbinden. Zo hoeven leerlingen bij het wisselen van lokalen niet langer de straat op. Bovendien verklein je tegelijkertijd de risico's van spijbelen en daaruit voortvloeiende overlast."

In veel schoolgebouwen zijn de facilitaire functies langzaam het gebouw ingegroeid, ten koste van lesruimte. Van Stigt heeft dat pragmatisch opgelost: "Wij hebben veel van deze functies uit de bestaande gebouwen gehaald. Deze ruimtes konden vervolgens worden omgebouwd tot klaslokalen. Een andere uitdaging waren alle verschillende ingangen. In de nieuwe oplossing is er ook nog maar één centrale toegang – met een toegangscontrolesysteem. Vanuit die centrale ingang komt iedereen eerst in de aula, de centrale ontmoetingsruimte. Vanuit de aula kun je naar alle andere ruimtes. Bijvoorbeeld naar de kleedruimtes van de gymnastieklokalen. En je kunt naar de centrale gang die de aula met een lesgebouw en de gymzalen verbindt."

Dubbelgebruik door publiek en school

André van Stigt: "Een van de uitgangspunten bij het ontwerp was dat de nieuw gecreëerde ruimtes dubbel gebruikt moesten kunnen worden. Niet alleen overdag door de school, maar ook 's avonds en in het weekend door het publiek. Door het toegangscontrolesysteem is het heel eenvoudig het schooldeel afgesloten te houden van aula en sporthal. Hierdoor is de aula buiten schooltijden bijvoorbeeld als buurthuis te gebruiken. Datzelfde geldt voor de gymzalen. In de stad Amsterdam is een groot tekort aan sportfaciliteiten. Het is daarom van publiek belang dat de gymzalen buiten schoolverband te gebruiken zijn. Bovendien vergroot dit de sociale controle."

"Doordat de centrale ruimte verzonken is, ligt het dak slechts anderhalve meter boven het maaiveld. Hier hebben we een groot binnenterras gerealiseerd dat buiten de schooltijden ook door anderen benut kan worden. Zo ontwikkelden we een hoogwaardige oplossing die op vele manieren publiekelijk toegankelijk is."

Vertrouwen scheppen

Voorlichting vormde een belangrijk deel van de doorbraak die met de buurtbewoners werd gerealiseerd. De ISA en het architectenbureau hebben zelf voorlichtingsavonden georganiseerd voor de mensen in de buurt. Van Stigt: "We hebben ze uitgenodigd om kennis te nemen van de plannen. Mensen kunnen zich normaal moeilijk een voorstelling maken hoe alles er uit gaat zien. Daarom hebben we 3D visualisaties gemaakt, zodat mensen zich een veel beter beeld konden vormen."

"Het is uiterst belangrijk dat je bij betrokkenen weerstanden wegneemt door heel helder te zijn. We hebben duidelijk gemaakt wat de tijdsconsequenties van de verbouwing waren, wat de overlast tijdens de bouw zou zijn én wat de eindsituatie zou opleveren. We hebben laten zien wat ze er op vooruit zouden gaan én hoe de huidige overlast zou afnemen. Maak ook duidelijk hoe de toekomstige situatie wordt, zodat men kan zien hoe hun publieke ruimte verandert en hoe dat afstraalt op hun eigen woningen. Als je een reëel beeld schetst en je houdt je daar aan, dan scheidt dat vertrouwen," aldus Van Stigt. Vertrouwen dat het Sweelinck College niet zal beschamen.